

se čreva vnamejo in začno gniti, redko blato ni krvavo, marveč vsled žlema belo. Izliva se iz čoveka zelo pogostoma, da celo do 30 krat na dan. Bolnikov jezik je obložen, tek je slab, trebuh napet, a bolnikova vročina je visoka (39 do 40 stopinj). Bolezen traja navadno eden do poldrugi teden. Od desetih bolnikov umrjeta navadno dva.

Še bolj nevarna bolezen je kolera. Z vojsko se je zanesla ta bolezen zopet k nam iz Azije, ter ugotovilo se je tudi pri nas že nekaj slučajev. Sreča za nas je, da je pred durmi zima, katera koleri tako ne prija kakor toplo poletje. Ker se je pa bati, da se vojska zavleče celo do poletja in da bo trajala morda še dalje, pripravljeni moramo biti na to, da se ona pri nas še bolj močno razširi, na vsak način pa je treba, da jo skušamo zatreti preden nastopi poletje. Da se to poseti, treba je, da poznajo to bolezen tudi širši sloji in da vedo, kako se je obranimo. Tudi ta bolezen se razvija naglo; razen da ima bolnik močno drisko, luča ali meče iz sebe ono, kar je zaužil, kar se pa pri grizu ne dogaja. Bolnika silno žej, kakor onega, ki ima grizo. Oni, ki ima grizo, ne sme utolažiti žeje z vodo ali kako drugo pijačo, ker mu to grizo in krče šele shujša, tako pa si ne more tudi bolnik, ki ima kolero, žeje ugasiti vsled neprestanega bljuvanja ali metanja.

Kolerični bolnik se ves spremeni in telesno shujša. Lica mu upadejo, oči se vderejo, nos pa postane tanek. Kratkotrajni bolnik v najkrajšem času ves upade. Odpadki so spočetka navadne rumene barve, postajajo pa nanaglem bolj vodeni, pozneje celo mlečnate barve in konečno so celo brezbarvni — gotovo sama voda. Vsled silnega izgubljanja vode, zgoščuje se v bolnikovem telesu kri vedno bolj in bolj, postaja vedno bolj lena, česar pa drugi niti ne opazi. Brezdvomno je konečni znak kolere ta, da izgubi koža svojo prvotno gibčnost. Ako koža n. pr. na roki s prsti nagrabuš, ne povrne se takoj v svojo prvotno lego. Razun tega začne bolehati tudi poedino mišičevje, posebno pa v nogi, človek izgubi prvotni glas, pot, sline in solze se izgube popolnoma. Najhujiši znak je pomanjkanje scanja, ker nide vsa voda z odpadki iz telesa. Če pride do tega, težko da uide bolnik smrti, kateri podleže gotovo polovica vseh obolelih na kolero.

Ko bolezen ponehava, preneha najprej griza in metanje, bolnik prihaja zopet k zavesti, katero je izgubil že prve dni, bodisi celo šele pri kasnejem razvoju bolezni. Med okrevanjem se pojavi še večkrat mrzlica; medtem, ko ni bilo truplo poprej vroče, marveč izredno mrzlo, pade telesna toplota od 37 stopinj na celih 32 ali 30 stopinj.

Najstrašnejša bolezen pa je kuga. K sreči se ona radi strogih zdravstvenih odredb redkokdaj priklati v naše kraje, dasiravno se pojavi vsako leto kak slučaj na ladjah, ki pridejo iz južne Azije. Dasiravno je ta strašna bolezen, pri kateri ostane malokateri bolnik živ, najbolj nalezljiva izmed vseh bolezni, poznamo jo hvala Bogu samo po tem, kar smo kdaj slišali o nji. Tako n. pr. vemo, da je radi te bolezni pomrla v 14. stoletju četrtina vseh evropskih prebivalcev — okoli 25 milijonov duš.

Ko bi oblasti in zdravniki, enako našim nevernim Tomažem, ne verovali, da obstojajo nalezljive bolezni, ni niti dvoma, da bi se to zredčenje ljudstva v Evropi ne ponovilo vsaj vsakih pet do deset let. K sreči ne morejo naši neverni Tomaži reči, da ni Bog, kakor se pravi, dal kozi dva repa.

Sedaj je med drugim tudi nevarnost pred kugo večja, nego je bila nekdaj, kajti take strašne vojne osobito pa z Rusijo svet ne pozna in ker je kuga že v Solunu, bi se ta lahko zanesla preko Srbije v naše kraje. Prvi znaki za kugo so mrzlo po životu, otekanje žlez in male gnojne ranice na koži. Pri popolnoma razviti kugi se pojavi pri bolniku mrzlica, on izgubi zavest in začne fantazirati ter hoče ubežati iz postelje. Včasih se mu vnamejo tudi oči in koža mu začne krvaveti, a tudi driska se lahko pridruži.

Tako smo torej nakratko opisali vse štiri najbolj nevarne nalezljive bolezni, a v prihodnje hočemo obrazložiti, kako se te bolezni razširjajo in kako se zamore to širjenje omejiti in preprečiti. Po „Gospodarskem Listu“.

Razno.

Ptujski pijonirji so se že opetovano na bojnem polju na severu in na jugo prav lepo odlikovali. Delali so naši armadi vedno čast in bili že mnogokrat pohvaljeni. Prav posebno se je odlikovala 3. kompanija v bojih proti Rusom. Ob priliki prevaženja nemške ter avstrijske infanterije čez reko Vislo (Weichsel) pokazala je ta hrabra kompanija naših štajerskih fantov posebno hladnokrvnost in izredni pogum. Zapovednik te kompanije je g. hauptman Angel, ki je bil, kakor smo že svoj čas poročali, od nemškega kakor tudi od našega cesarja z visokimi redi odlikovan. Zdaj pa poroča „Pettauer Zeitung“, da je bilo poleg zapovednika še 13 pijonirjev tega hrabrega oddelka odlikovano. Vrli ti vojaki dobili so srebrno medaljo za hrabrost. Imena teh junakov so: feldvebel Guggenberger, nadalje cugsfirer Paul Hermann, korporala Gregor Randigaj, Johan Wieshuber, gefreiter Johan Haiden ter pijonirji Karl Bratina, Lukaž Jurjevič, Jožef Pikel, Johan Schlapper, Michael Stueck, Adolf Suppanetz, Ciril Žagar in Jakob Zorko. — Čestitamo tem vrlim našim junakom prav prisrčno!

Preselitev. Nova drožerija in sanitetna prodajalna „k zlatemu križu“ v Ptuju, ki je last g. mag. pharm. Hayd, preselila se je iz Färbergasse v Bismarckgasse, kjer je bila preje Wegschaidrova trgovina.

Štajerski c. in k. namestnik grof Clary und Aldringen prišel je dne 19. novembra v Ptuju, da pregleda vojaško bolnišnico „Rdečega križa“. Spremljal ga je g. grof Herberstein. Odličnega gosta sprejeli so g. okrajni načelnik in župan Jožef Ornič, g. uradni vodja c. kr. okr. glavarstva dr. E. plem. Netoliczka s svojo soprogo, katera je prevzela vso oskrbo bolnišnice in jo na jako požrtvovalni način izvršuje. Ekselencija g. namestnik se je jako laskavo izrazil o prometu in ureditvi te bolnišnice. Potem se je odpeljal v Konjico.

Težkoče angleške aprovizacije. „Times“ javljajo iz Melbourn, da se nahaja v avstrijskih pristaniščih 1625 ton sirovega masla, 5900 govejih četrti, 950 000 jagnet in kozličev ter 80 000 košar kuncev. Ta živila ni mogoče izkrcati, ker primanjkuje parnikov s hladnimi napravami.

Vojno posojilo v Franciji. Iz Pariza poročajo: Francoska vlada bo predložila parlamentu predlogo o najetju vojnega posojila 10 milijard frank.

Mrz na Tirolskem. Na Tirolskem je zavladala huda zima. Zadnje dni je padla temperatura na 10° pod ničlo. Reke so deloma zamrzle. Na severnem Tirolskem kakor tudi v sosednjih bavarskih pokrajinah sneži že celi teden. Komunikacije so otežkočene.

Sirote pokojne prestolonasledniške dvojice se nabajajo zopet na gradu Konopištu, kjer je urejena krasna bolnica za ranjene vojake. Oba mlada princa in princezinja se posvečujejo naravnost ganljivo oskrbi ranjenih vojakov, jih obiskujejo in jim delijo mala darila.

Zadnji telegrami.

(C. k. kor. in brz. urad.)

Zopet velika nemška zmaga nad Rusi.

K.-B. Berlin, 26. novembra dopoldne. Veliki glavni stan. (W.B.): Na Vzhodnem Pruskem položaj ni spremenjen. V bojih vojaštva generala v. Makenseev pri Lodzu in Sovieu trpeli so ruska 1. in 2. armada, potem deli 5. armade težke izgube. Rusi so imeli jako veliko mrtvih in ranjenih. Nemci so poleg tega v j e l i 40.000

neranjenih Rusov, 70 kanonov, 160 municijskih vozov, 156 strojnih pušk; nerabljivih pa so napravili 30 kanonov. Tudi v teh bojih so se deli naših mladih vojakov vkljub velikim žrtvam najboljše izkazali. Ako se vkljub teh uspehov še ni posrečilo, doseči odločitev, leži to v nastopu nadaljnjih moči sovražnika od vzhoda in juga. Njih napade pa smo včeraj povsod zavrnil. Končni izid bojev pa še ni znan.

Najvišje armadno vodstvo.

Boji na Srbskem.

K.-B. Dunaj, 26. novembra. Od južnega bojišča se uradno poroča:

V bojih ob Kolubari od včeraj zvečer ni zaznamovati bistvenega napredka. Centrum sovražnikove fronte, močno postojanko pri Lazarevacu, vzeli so v šturmu slavnoznani regimenti 11, 73 in 102. Pri tem smo vjeli 8 oficirjev in 1200 mož, zaplenili pa 3 kanone, 4 municijske vozove ter 3 strojne puške. Tudi južno Licka posrečilo se je, tamošnje visočino zavzeti; tam smo vjeli 300 sovražnikov. Iz Valjeva proti jugu napredujoče kolone stojijo pred Kosivico.

Naši boji proti Rusom.

K.-B. Budapest, 26. novembra. Ogrski korespondenčni urad poroča: Glasom uradnega poročila iz Nygeregy-Haza so naši vojaki v Učok-pasu vsiljenega sovražnika premagali in iz dežele potisnili. Od komitata Zemplin vsiljeni sovražnik bil je obkoljen ter premagan. Izgube Rusov so tukaj velike. Sovražnik prišel se je povsod iz dežele pomikati.

Boj proti Francozom.

K.-B. Berlin (W.B.), 26. novembra. Položaj na zahodnem bojišču je nespremenjen. V pokrajini St. Hilaire-Sonain smo z velikimi močmi zapričeli, ali slabotno izpeljani francoski napad pod velikimi izgubami za sovražnika zavrnil. Pri Apremontu smo napredovali.

Od južnega bojišča.

K.-B. Dunaj, 25. novembra. Od južnega bojišča se uradno poroča: 25. novembra:

Naši vojaki so v težkih bojih močvirnato Kolubar-dolino že povsod prekorčili in so v napadu na vzhodne griče že na prostoru pridobili. Več krepkih protinapadov sovražnih rezerv se je pod velikimi izgubami za sovražnika zavrnilo. Napravilo se je mnogo vjetnikov in dezertarjev.

Južno-vzhodno od Valjeve so naši vojaki s snegom pokrite visočine Maljena in Suvoborja v boju prekorčali. Tam se je včeraj zopet 10 oficirjev in 300 mož vjelo ter 3 strojne puške zaplenilo.

Nemški boji.

K.-B. Berlin, 25. novembra. Veliki glavni stan, 25. novembra dopoldne.

Angleški parniki včeraj svojih napadov proti obrežju niso nadaljevali.

Položaj na zahodnem bojišču je nespremenjen; pri Arrasu smo dosegli manjša napredovanja.

Na Vzhodnem Pruskem so naši vojaki vse napade zavrnil. Protinapadi Rusov iz smeri Varšave so bili v pokrajini Lowicz-Strykow-Brzeziny izjalovljeni. Tudi v pokrajini vzhodno od Čenstehova bili so vsi ruski napadi pred našo fronto zlomljeni.

Budimpešta, 26. novembra. — Ogrski brzojavni urad poroča:

Skozi Karpate v ogrska komitata Ung in Zemblin vsiljenega sovražnika se je uspešno nazaj potisnil.

O sedanjem štadiju vojnih operacij se posameznosti še ne more objaviti. Pač pa se lahko poroča, da je Uzsoški pas zopet v naši lasti.

S tem se je komitat Ung zopet od sovražnika očistilo.

Tudi v zgornjih delih komitata Zemblin vsiljeni sovražnik bil je s težkimi izgubami nazaj vržen.

Vojno posojilo.

Dunaj, 25. novembra. (Kor. ur.) Listi konstatirajo z zadoščenjem naravnost sijajni uspeh vojnega posojila, ki nadkriljuje vsa pričakovanja ter pomenja pravo financijsko zmago monarhije. Uspeh vojnega posojila ni le dokaz za patriotsko požrtvovalnost celokupnega prebivalstva monarhije, temveč priča tudi o gospodarski trdnosti države.

Dunaj, 25. novembra. Oficijozno se poroča: Provizorični pregled dosedanjih subskripcij kaže, da je bilo do včeraj pol 11. dopoldne podpisanih okroglo 1441 milijonov vojnega posojila. Poštna hranilnica poudarja, da cela vrsta prijavljenih subskripcij formalno še ni izvedena, tako, da bo uspeh še večji. Da pa se raznim osebam in korporacijam, ki hočejo vojno posojilo subskribirati, pa tega do sedaj iz raznih zunanjih ali pa formalnih vzrokov še niso mogli storiti, da prilika da svoj namen še izvršijo, je finančni minister odredil, da smejo poštna hranilnica in drugi subskripcijski zavodi sprejemati podpise za vojno posojilo tudi še po preteku subskripcijske dobe.

Budimpešta, 25. novembra. (Kor. ur.) Na Ogrskem je bilo podpisanih čez 800 milijonov vojnega posojila.

Loterijske številke.

Gradec, dne 25. novem.: 12, 56, 73, 41, 74.
Trst, dne 18. novembra: 66, 24, 33, 41, 77.

Vojska

divja in nikdo ne ve, kako dolgo bo trajala. V teh resnih časih kaže se pomen društva

,Rdeči križ,'

ki skrbi za ranjence vojne, posebno očitno. Prosimo torej vse, ki imajo čisto srce za našo domovino, da naj

žrtvujejo

za to prepotrebno društvo vsaj malo darilo!

Ni zamenjati s podobnimi ponudbami!

Namesto K 12— samo K 5.50

15.000 parov čevljev na žnore

glasom podobne, popolnoma z dobrega usnja in močnim, zebanim podplatom, ki so bili določeni za Balkan mi je zaradi vojne zaostalo. To zalogo moram v kratkem oddati in prodam vsled tega par pod proizvodnjo ceno za samo K 5.50. — Se dobijo za gospode in dame v vsaki velikosti.

Poslje po povzetju

730

Ekspozitna hiša „Perfekt“, Dunaj, VII., Neustiftgasse 137/18.

Cenjeni prijatelji!

Politični in gospodarski boji za kmete, obrtnike in delavce postajajo vedno hujši. Vsled tega pa je tudi treba, da si vsakdo nabavi list, ki mu vedno in povsod služi in ki zagovarja ljudske pravice.

„Štajerca“

je tak list, v vsakem oziru neustrašen in pogumen.

Vsak pravi prijatelj ljudstva bode torej:

1. „Štajerčev“ naročnik

2. Zahteval v gostilnah, tobakarnah, kavarnah in brivnicah „Štajerca.“

3. Agitiral za „Štajerca.“

Obenem prosimo ob priliki nastopivšega novega polletja vse one, ki so z naročnino zaostali, naj jo blagovolijo vpsolati!

Vsi na delo za naš list!

Neka večja lesna firma išče za izdelovanje okoli 100.000 bukovih švelarjev

766

akordne delavce.

Naslove je poslati na: Direktor W. Grüner, Ostrely Bosnien ali pa na:

upravo „Štajerca“.

Krepka učenka

zmožna nemščine in slovensčine v jeziku, in posebno tudi v pisavi dobro izšolana, s predlogo odpustnega šolekega spričevala, od dobro situiranih starišev, se takoj sprejme.

Wilhelm Zottl, trgovina z mešanim blagom, Vojnik, (Hochenegg) pri Celju.

777

Lahka dobra zimska služba za mladino za na dom

za obojni spol, osebe že od 14 let naprej si lahko zaslužijo pod jamstvom 20—30 vin. na uro. Delo je lahko in brez posebnega znanja. Kdor želi imeti pojasnila, poduk in vzorec od dela, naj pošlje 60 vin. v znak, kateri znesek zadostuje tudi za nadaljno pripravo tega dela. Naslov: Jakob Pučko, mizar, Siebendorf, pošta Ptuj.

774

Viničarski ali majerski ljudje

za kmetско gospodarstvo, se od 2 do 3 osebe sprejmejo. Vprašati na naslov: Gastwirt u. Realitätb. GRAZ, Triesterstr. 54.

776

Mesarski

učenec

se takoj sprejme pri g. Aug. Bauer, mesar v Ormožu.

772

2 pridna viničarja 1 majer

se sprejmejo. Vиноgradniško oskrbnišvo „Annenhof“, Fram (Framheim-Kranichsfeld).

773

Trgovski učenec

poštenih starišev z dobrimi spričevali se takoj sprejme pri Franc Kaučič, trgovec, Studenice pri Poljčanah.

771

UČENEC

zmožen nemščine in slovensčine se takoj sprejme pri g. Konrad Waida, mehanik in delavica za popravilo avtomobilov, Ptuj, Sarnitzgasse poleg „Narodnega doma.“

769

Lepa vila

v neposredni bližini Ptuja se pod ugodnimi pogoji takoj proda. Več pove Josef Wesiak, Puntigamer Bierdepot, Marburg, Mühlgasse. 601

Lončarski

763

učenec

se takoj sprejme pri g. Joh. Maister, lončarski mojster v Ptuj.

Učenec

2 učenca

za mesarijo in zelharijo, velika in močna se takoj sprejmeta p. Johann Luttenberger mesarija in zelharija v PTUJU.

729

Sveža jajca

kupuje po najboljši ceni J. Heller, Wien III., Kleistg. 20.

684

Dva učenca

v starosti 16—18 let, z oskrbo in letno plačo 80—100 kron se sprejmeta na 3 leta v usnjarski delavnici Anton Martschitsch, Slov. Bistrica.

747

2 kobili

noseči, 8 in 9 let stari, dobra rabna konja, brez napake prodana se pri August Brudermann, posestnik in krmar, Sv. Peter pri Mariboru.

752

Mlinarski

pomočnik

z dolgimi spričevali, ki zna samostojno delati in mlin voditi ter se razume tudi na „Plausichter“ se takoj sprejme. Dopisi in zahteve plače na g. Karl Wesenschegg, Konjice.

745

Podkovski

kovač

zmožen vsacega toza devnega dela, samostojni delavec, trezen in priden, se sprejme pri Richard Tolazzi, Ormož.

749

Učenec

z dobro šolako izobrazbo nemškega in slovenskega jezika zmožen, sprejme se v trgovini z mešanim blagom Vitus Mory, Bleiburg.

758

Mestna posredovalnica (Wohnung- und Dienstvermittlung)

782

102

službe, učence, stanovanja in posestva v Ptuj

izvršuje

vse vrste posredovanja najhitreje. Vprašanja in pojasnila v mestni stražnici (rotovž).

Učenec

iz dežele, jako močan in obeh deželnih jezikov zmožen, se takoj sprejme v trgovini z železnino Vinzenz Leposcha, Ptuj.

775